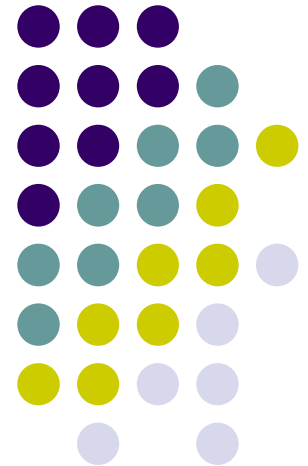
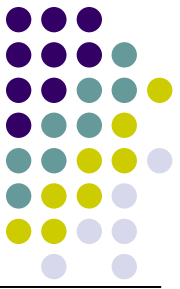

Euskara software librean

Iñaki Alegria
i.alegria@ehu.es

Gaiak

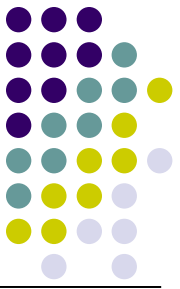
- ☞ Software librea EHra
- ☞ Euskarazko softwarea: software-katalogoa
- ☞ Euskara barneratzen duten tresnak
- ☞ Formazioa: EHUko gradu-ondoko ofiziala
- ☞ Auzolanaz

Software librea EHra

- Juanan Pereira eta bion artikulua
http://www.erabili.com/zer_berri/muinetik/1130422927
- 4 askatasunak (<http://baleike.com/blogak/zibergela/tag/software-librea/>) :
  - Egikaritzeko
    - Irakaskuntza, norberarentzat
  - Aldatzeko eta hobetzeko:
    - Hizkuntza, berrikuntza, industria lokala
  - Zabaltzeko
    - Jendarteratzea, kostuak jaistera, eten digitalaren aurka
- Formatu irekiak, estandarrak
  - Lehiaketa publikoak posible monopolio batekin?
- Erakundeak:
  - ESLE (Euskadiko Software Libreko Enpresen Elkarte, www.esle-elkartea.org)
  - librezale.org

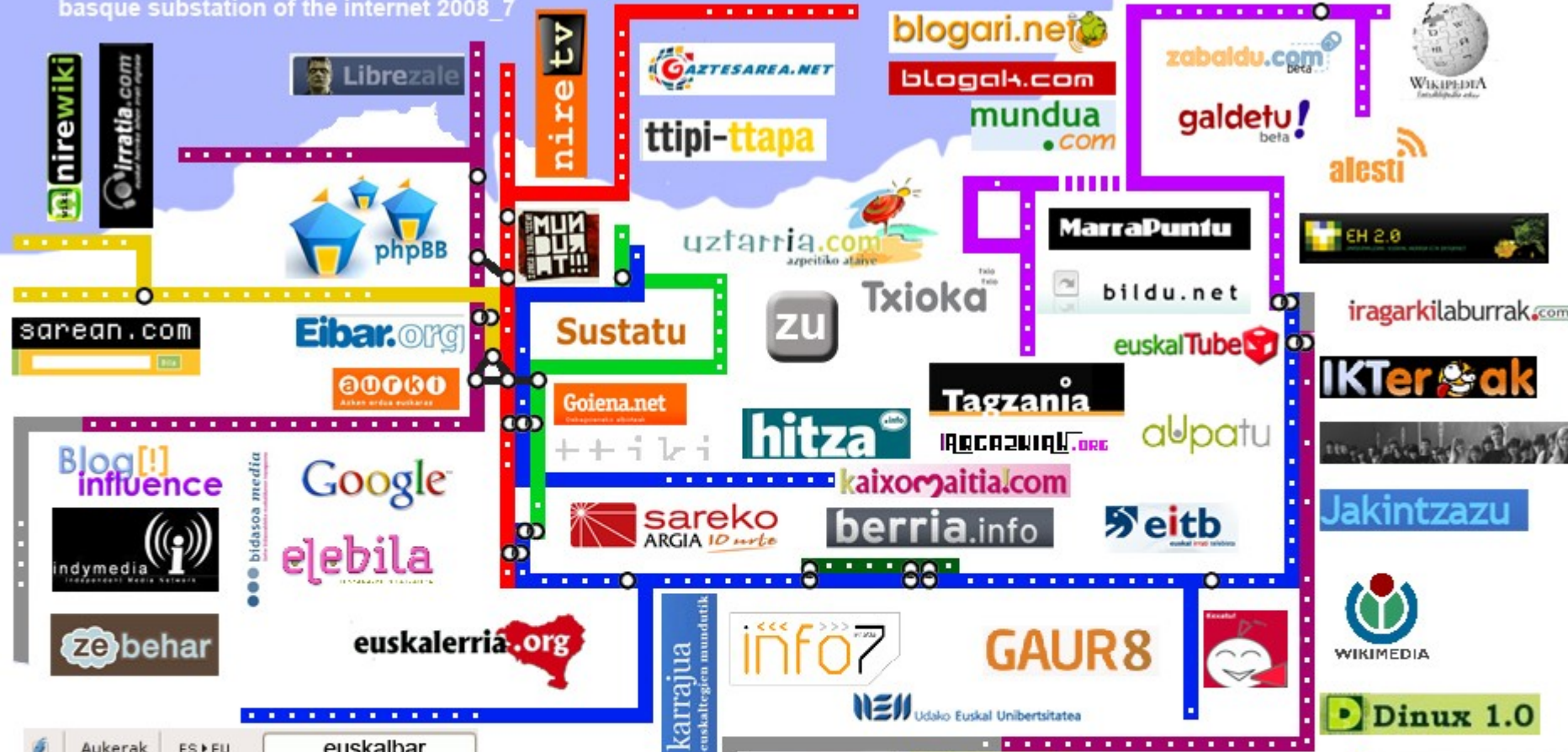
Software librea EHra

- Iraultza izan da euskara lokalizatutako aplikazioen aldetik, eta edukien aldetik ere
  - Aurrekaria:
    - *Linux Mandrake* euskaratzea (Hizkuntz Politikak, 2002)
    - Antzekoa beste hizkuntza batzuetan
    - *Microsoft*-en politika-aldaketa
  - Arrakasta itzelak: *moodle* edo *euskalbar*
- Ahulune handiak
  - Irakaskuntza
    - www.mundurat.net/e18/deskargak/irakas_libre2.pdf
    - SL zerb-tan %35 / SL PCtan %5
  - Administrazioa
    - Adib. Itzulpen automatikoa
  - Dendak
- Arazoak: legea, ez-ezagutzea, ...

← Itzuli orri nagusira   ✉ Bidali hau   🖨 Inprimatu

Eusko Jaurlaritzak ezetz, berriro ere, software libreaki

Aukerak ES ▶ EU

WEB JOERAK EUSKARAZ 2008_7

2.0 zantzuak. aitzindariak:
 eustatu.com
 librezale.org
 irratia.com
 elbar.org
 aurki.com
 sarean.com
 google.es erdizka euskaraz
 phpbb
 euskalerria.org

Sare sozialak eta hedabide lokalak
 euskalherria.indymedia.org
 gaztesarea.net
 uzfarria.com
 goiena.net (bideoa)
 ttipi.net (bideoa)
 mundurat.net...

Hedabide tradizionalak
 Joerekin bat eginda
 (blogak, botolak, RSS
 podcasting...):
 argia.com
 berria.info
 gaur8.info
 info7.com
 eitb.com...

2.0 berpizkundera
 tagzania.com
 blogari.net
 blogak.com
 zabaldu.com
 galdetu.com
 eu.wikipedia.org
 mundua.com

ubuntu

GNU/Linux SOFTWARE IRAULTZA

XUXENweb

nireblog

nirudia

OpenOffice.org

b2evolution

alesti.org
 bildu.net
 txioka.net
 euskalherria.bipuntuzero.org
 marrapuntu.org...

hezkuntza 2.0:
 jakintzazu.net
 ikteroak.blogspot.com
 euskaljakintza.com
 wikimedia.org...

softwarea euskaraz:
 softikat.ueu.org
 gnu linux

EuskaGNU

ubuntu
 dinux.org
 pootle
 euskalbar
 xuxen
 vic
 firefox
 thunderbird
 openoffice
 wordpress
 b2evolution...

Software katalogoa

- http://ixa.si.ehu.es/Ixa/Argitalpenak/Artikuluak/1100709406/publikoak/eu_soft
- Euskarazko software katalogoa
<http://softkat.ueu.org>
  - Etengabe hazten doa
  - Gero eta SL gehiago
  - LAMPen oinarrituta
  - Softcatala-n oinarrituta

◆ **BULEGO APLIKAZIOAK** (36)

Testu prozesatzaileak, kontabilitatea...

◆ **IRAKASKUNTZA** (77)

Matematika, zientziak...

◆ **TRESNA OROKORRAK** (30)

Sistema eragileak, datu-baseak...

◆ **DOKUMENTAZIOA** (55)

◆ **HIZKUNTZA** (47)

Itzultzaileak, zuzentzaileak, hiztegiak...

◆ **AISIALDIA** (33)

Musika, jokuak...

◆ **INTERNETEN ARITZEKO** (67)

Nabigatzaileak, e-postarako programak, bilatzaileak...

◆ **BESTELAKOAK** (13)

[Inici](#) | [Qui som](#) | [Projectes](#) | [Fòrums](#) | [Contacte](#) | [Botiga](#) | [GNU/Linux](#) | [Mac](#) | [Traductor](#) | [Corrector](#) | [Llistes](#) | [Enllacos](#) | [Ajuda](#)

Softcatalà.f. Associació sense ànim de lucre que fomenta l'ús del català a les noves tecnologies. || Lloc web que recopila els projectes de Softcatalà i tot el programari existent en català.

DURANT EL DISSABTE 8 DE NOVEMBRE, PER ACTUALITZACIÓ DEL LLOC WEB, EL SERVEI POT INTERROMPRE'S EN ALGUNS MOMENTS. DISCULPEU LES MOLÈSTIES QUE US PUGUI OCASIONAR. MOLTES GRÀCIES!

ARTICLES

21.05.2007 [Entrevista a Softcatalà](#)

08.11.2006 [El Firefox 2.0: la nova generació](#)

09.07.2006 [Un portàtil per a cada nen](#)

01.07.2006 [Digitalització dels llibres de les biblioteques](#)

02.06.2006 [Cultura Lliure: el cas brasiler](#)

XML

[>>>tots els articles](#)

NOVETATS

Firefox

El navegador més versàtil de la família Mozilla.

Inkscape

Un programa de dibuix

Navegadors d'Internet, el Firefox, el Flock, el SeaMonkey...

Empresarial, facturació, comptabilitat...

Jocs, de tauler, d'estratègia...

Multimèdia, reproductors musicals, vídeo...

Utilitats, eines de fitxers, discs...

Eines d'Internet, Clients de correu electrònic, FTP, IRC..

Ofimàtica, processadors de textos, fulls de càlcul...

Educació i Ciència, matemàtiques, ciències, llengües...

Gràfic, retoc fotogràfic, dibuix vectorial...

Llenguatge, glossaris, correctors, traductors...

Vols col·laborar amb nosaltres?

Cerca dins de Softcatalà

Google Chrome

Aconsegueix el navegador pensat per a aplicacions. Baixa'l ara, gratis!
www.google.com/chrome

Anuncis Google

TOP 20

1	OpenOffice.org	6495
2	Firefox	1693
3	WinRAR	1009
4	Gimp	884
5	EMule	556

- HASIERA
- LAGUNTZA
- PRIBATUA

- BEHATOKIA**
Aztertu euskararen egoera sarean!!!
- KATALOGOA OSATU**
Gehitu zure produktua katalogoan!!!

- SOFTWAREA**
  - BULEGO APLIKAZIOAK
  - HIZKUNTZA
  - IRAKASKUNTZA
  - AISIALDIA
  - TRESNA OROKORRAK
  - INTERNETEN ARITZEKO
  - DOKUMENTAZIOA
  - BESTELAKOAK

- BULEGO APLIKAZIOAK (37)**
Testu prozesatzaileak, kontabilitatea...
- IRAKASKUNTZA (77)**
Matematika, zientziak...
- TRESNA OROKORRAK (30)**
Sistema eragileak, datu-baseak...
- DOKUMENTAZIOA (55)**
- HIZKUNTZA (47)**
Itzultzaileak, zuzentzaileak, hiztegiak...
- AISIALDIA (33)**
Musika, jokuak...
- INTERNETEN ARITZEKO (67)**
Nabigatzaileak, e-postarako programak, bilatzaileak...
- BESTELAKOAK (13)**

- GEHIEN JAITSITAKOAK**
  - iTunes euskaraz **1868**
  - Emule Plus 1h **1801**
  - Xuxen II **1751**
  - TextEdit euskaraz **1461**
  - EZMLMren mezuak euskaraz **1257**

- AZKEN PRODUKTUAK**
  - OpenOffice 3.0 euskaraz
  - Zerberri.com berrien bilatzailea
  - Euskara Iraskasleak sare soziala
  - Sumatra PDF-ikustaila
  - Ikasten.net : euskara ikastaroak online

AZKEN BERRIAK (216)

2008-11-07
Unibertsitateko ordenagailua ez dagoela euskaraz? :

Euskal Herriak Bere Eskolak ([EHBE](#)) unibertsitateko ordenagailuak euskalduntzeko [kanpaina jarri du abian](#). Ordenagailua ez dagoela euskaraz? Jarri mahaigainean goiko irudia: "Campusak larru gorritan. Noizko ordenagailu hau euskaraz?" Data zehatza ezagutzen ote du norbaitek?

2008-11-06
Flickr: 3.000 milioi argazki :

Azaroaren 3an Flickrren kargatu zen argazkia da hurrengoa. Berezitasunik? Bai, argazki honekin 3.000 milioiko kopurua gainditu du zerbitzuak.

Babesleak:

Bizkaiko Foru Aldundia
 Diputación Foral de Bizkaia

- ◆ HASIERA
- ◆ LAGUNTZA
- ◆ PRIVATUA

 BEHATOKIA
 Aztertu euskararen egoera sarean!!!

◆ **KATALOGOA OSATU**
 Gehitu zure produktua katalogoan!!!

- ◆ **SOFTWAREA**
  - ◆ BULEGO APLIKAZIOAK
  - ◆ HIZKUNTZA
  - ◆ IRAKASKUNTZA
  - ◆ AISIALDIA
  - ◆ TRESNA OROKORRAK
  - ◆ INTERNETEN ARITZEKO
  - ◆ DOKUMENTAZIOA
  - ◆ BESTELAKOAK

▼ Skype euskaraz Interneten aritzeko

◆ **AZALPEN LABURRA:**

Skype 3.8 bertsioa euskaraz. [Skype](#), Internet bidez, telefonoz dohainik deitzeko programa bat da.

◆ Eskuratzeko modua:	Jaisteko aplikazioa
◆ Jaisteko url:	http://forum.skype.com/index.php?act=attach&type=post&id=22491
◆ Egileak:	<ul style="list-style-type: none"> ● Niklas Zennström eta Janus Friis ● Aitzol Arruabarrenak euskaratua ● EMUNek zuzenketa lanak
◆ Banatzalea:	www.skype.com
◆ Posta elektronikoa:	a.arruabarrena[abildua]fagorarrasate.com
◆ Egilearen url:	http://forum.skype.com/index.php?s=c5763c28aafe62e938dc2de2762049fe&act=attach&type=post&id=25401
◆ Jatorria:	lokalizatua
◆ Merkaturatze urtea:	2008
◆ Salneurria:	Doan
◆ Plataforma:	Windows9x/ME/XP
◆ Bestelakoak:	<ul style="list-style-type: none"> ● Linux eta Mac OS X-entzako ere badaude Skype bertsioak, baina zaharragoak: 2.7.0.257 (Mac OS X) eta 2.0.0.72 (Linux) ● Freeware lizentziapean banatzen da. ● Zure Skype euskaratzeko, jaitsi euskara.lang fitxategia ordenagailura eta egokitu instalazioara. ● Argibide gehiago hemen
◆ ISBN-ISSN:	

Software katalogoa datuetan

(eskerrak Uxune Martinez arduradunari)

- Noiztik: 1997
- Produktuak: 360
- Software librea: %70 inguru (36 / 17 / 18)
- Bisitak:
  - 2500-3000 hilean, 1000 bat bisitari edesberdin
- Beste ezaugarriak:
  - Berriak
  - Behatokia (arazoak)
- Berritzeko beharra
  - hobekuntzak laster
  - proposamenak inguma@ueu.org

Euskara barneratzen duen SWa

- Gakoak
  - Zuzentzaile ortografikoa: Xuxen (doanekoa/librea)
  - Bilatzaileen funtsa: lematizazioa/sorkuntza morfologikoa
    - Snowball (librea), Miatu (doanekoa),
  - Itzulpen automatikoa: Matxin (librea), Lucy
  - Hizketaren sorkuntza eta hizketaren ezagutza: Aditu, Aholab
- Baliabideak:
  - Hiztegiak: elebakarrak, elebidunak
  - Datu-base lexikoak eta semantikoak: EDBL, EuLex, WordNet
  - Corpus idatziak: elebakarrak eta eleanitzak; testua zein hizketa; etiketatuak
    - Liburutegi digitalak

Software Librea

- Euskalbar: <http://euskalbar.eu>
- Xuxen*: addons.mozilla.org, extensions.services.openoffice.org
- Matxin/Opentrad*: <http://matxin.sourceforge.org>

Fitxategia Editatu Ikusi Historia Laster-markak Irresnak Hiztegiak Laguntza

https://addons.mozilla.org/eu/firefox/search?q=basque&cat=all mozilla euskalbar ba

Aukerak EN • EU Euskalterm Elhuyar Morris Open-tran Hiztegi Batua Harluxet Wikipedia

Euskalbar

Egilea: Julen Ruiz Aizpuru, Asier Sarasua Garmendia, besteak

★★★★★ 17 berrikuspen 675 deskarga astero

Hizkuntzen sostengua

Euskara hiztegiak. Euskalbarrek hitzak itzultzen laguntzen du euskaratik ingelesera, frantsesera eta gaztelaniara, eta ingelesetik, frantsesetik, gaztelaniatik eta latinetik euskarara Firefoxen instalatzen den tresna-barra bati esker.

Gehitu Firefox(e)ra

Xuxen III EDBL

Egilea: Julen Ruiz Aizpuru

Puntuatu gabe oraindik 355 deskarga astero

Xuxen III EDBL Euskara hiztegia.

Fitxategia Editatu Ikusi Historia Laster-markak Irresnak Hiztegiak Laguntza

http://extensions.services.openoffice.org/node/1383/release xuxen_iii_OOo3.oxt

Aukerak EN • EU Euskalterm Elhuyar Morris Open-tran Hiztegi Batua Harluxet Wikipedia

Extensions

- All
- By Application
- By Operating System
- Highest Rated
- Most Popular
- Most Recent

Bilatu: xux

Xuxen: Basque spell checking dictionary

by IXA Taldea

- Initial version as OOo 3.0 extension
- GNU GPL v.2 license

Get it!

Version: **Date:** 2008-Oct-18 **Size:** 468.61 KB

Operating System: System Independent

Compatible with: OpenOffice.org 3.0 | StarOffice 9 or higher.

[Click here](#) for more information 55 downloads this week

Aurrekoa Hurrengoa Nabarmendu Bereizi maiuskula/minuskulak

OpenTrad: Matxin eta Apertium

Fitxategia Editatu Ikusi Historia Laster-markak Irresnak Hiztegiak Laguntza

← → ↻ × 🏠 SF http://sourceforge.net/search/?type_of_search=soft&type_of_search= RSS ☆ [G] xuxen_iii_00o3.oxt 🔍

🔗 Aukerak EN ▾ EU ▾ Euskalterm ▾ Elhuyar Morris Open-tran Hiztegi Batua Harluxet Wikipedia

SOURCEFORGE.NET

[Log in](#) [Create account](#) [Community](#) [Jobs](#) [Help](#)

Search results in projects found for "matxin apertium" [Search Help](#)

Results 1 - 4 of 4 Display: [Details](#) [Images](#) [Filters](#) View: 10 ▾

Name	Relevance	Activity	Rank	Registered	Latest File	Downloads
Apertium: machine translation toolbox		99.75%	584	2005-07-14	2008-09-29	36,670
<p>Apertium is a toolbox to build open-source shallow-transfer machine translation systems, especially suitable for related language pairs: it includes the engine, maintenance tools, and open linguistic data for several language pairs.</p> <p>Members (75) Download </p> <p>Topic: Other/Nonlisted Topic</p>						
matxin		94.66%	12,445	2006-01-24	2007-07-16	652
<p>Machine translation engine based on a dependency grammar and XML interchange format. The Spanish-Basque (es-eu) translation is ready.</p> <p>Members (3) Download </p> <p>Topic: Artificial Intelligence, Text Processing</p>						

🔴 Bilatu: xux [Aurrekoa](#) [Hurrengoa](#) [Nabarmendu](#) Bereizi [maiuskula/minuskulak](#)

- Portadan
- Nazioartekoa
- Espainia
- Ekonomia
- Tecn zientzia .
- Kirolak
- Ikuskizunak
- Osasuna
- Herritar GEHIAGO

Portadan   Generada automáticamente hace 15 minutos

Ratzinger: beldurraren estrategia

Egunean (Mexiko) 1 ordu Egin - Haren 1 bisita da Eliza katolikoaren bastioira. Benedicto XVI Brasilen egongo da Kariberen landetxe Conferencia General De El Episcopado Latinoamericano inauguratzeko eta (CELAM), gertatuko den martxoaren 13an ekintza. Latinamerika-rengan ia bizi da ...

Ideal Digital

Sao Paulori blindatzen da eta edertzen da hartzeko Benedicto XVI La Razón-i (Espainia)
Munduaren herri katoliko gehiagok Benedicto XVI La Gaceta Tucumán-i zain dagokio
Merkataritza (Ekuatorea) Terra España - Univisión - EITB eta 572 gai erlazionatu - »

Dick Cheney Irak-era iristen da ustekabe bisitan

2 ordu egin Terra España - Lehendakariorde estatubatuarra, Dick Cheney, Asteazken honetan iritsi zen ustekabe bisita batean Bagdadera erreklamazioa egiteko irakiar liderretara bikoitz dezaten adiskidetze nazionalaren alde haren esfortzuak, bonba kamioi batek utzi zuen mementoetan ...

Voz De América

Irak Clarín-i EE.UU. lehendakariordearen ustekabeko bisita. Com-a Dick Cheney Bagdadera iristen da ustekabe bisita batean ABC Télam - Swiss Info - Voz De América - Abangoardia eta 58 gai erlazionatu »

Orrialde hau izena aipatzea

- Bulegoa**
Diario Palentino - eta 212 gai erlazionatu »
- Google jarrera hartzearen kontra borrokatzen da bilatzaileetan**
Heria (Espainia) Eta 16 gai erlazionatu - »
- Garbajosa-k soilgune uzten du ahal badu, Europarra jolastuko da**
Marka - eta 17 gai erlazionatu »
- José Coronado espainiar Grissom izango da Telecinco-n**
ABC - eta 23 gai erlazionatu »
- Hobetzeko plana lehen arreta eta estaldura landatarra**
Europa Sur - eta 14 gai erlazionatu »

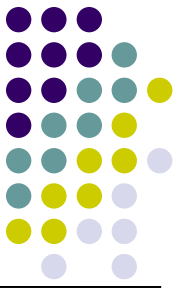
Berria da:

- Ian Paisley
- Martin McGuinness
- Diego Maradona
- Roger Federer
- San Luis Potosí
- Isabel II
- Dow Jones
- Néstor Kirchner
- Auzitegi Gorena
- George W. Bush

Recomendada berriak kontsulta egin ditzan

Recomendada berriak kontsulta egin ahal edun-tzeko onets beza bilaketen

Formazioa: EHUko gradu-ondokoa

<http://linux.asmoz.org/>

- Asmoz, UEU, EHU
- Euskaraz
  - Helburua:
    - informatikariak birziklatzea
    - profesionalen formazioa osatzea
  - Gaiak:
    - Sarrera, aplikazioak eta lege-aspektuak
    - Sistema eta sarea: oinarriak eta administrazioa
    - Segurtasuna
    - Web aplikazioak: informazio egituratua eta ez-egituratua
- Erreferentziak: UOC (master ofiziala)
www.uoc.edu/masters/oficiales/ma

Instituto Internacional
de Posgrado

UOC.edu > [Másters oficiales](#) > Máster oficial de Software libre

Máster oficial de Software libre

Auzolana?

- Euskarazko SLko komunitatea indartsua al da?
  - Edukietan txukun (eu.wikipedia.org)
  - Lokalizazioan ondo (librezale.org)
  - Garapenean??
    - Nazioarteko proiektuetan laguntzen
      - *Pootle adib.*
    - Euskararako plug-in-ak
      - *Euskalbar*
      - *Xuxen*
    - Proiektu handiak
      - *Opentrad-Matxin*
- Masa kritikoa?